

C-336/20. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2020. július 24.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Landgericht Ravensburg (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. július 7.

Felperes:

QY

Alperes:

Bank 11 für Privatkunden und Handel GmbH

Az alapeljárás tárgya

Fogyasztói hitelmegállapodás – Feltüntetendő információk – 2008/48/EK irányelv
– Elállási jog – A peren kívüli vitarendezési eljárás lehetőségéről való tájékoztatás
– Az elállási joggal kapcsolatos jogvesztés – Nemzetközi jog – Az egyesbíró
előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére való jogosultsága

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az uniós jog értelmezése, EUMSZ 267. cikk

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 1) Az Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (a polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény, a továbbiakban: EGBGB) 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének harmadik mondata és 12. §-a (1) bekezdésének harmadik mondata szerinti törvényességi fikciót illetően:

- a) Összeegyeztethetetlen-e a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontjával és 14. cikkének (1) bekezdésével az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének harmadik mondata és 247. cikke 12. §-a (1) bekezdésének harmadik mondata annyiban, amennyiben e rendelkezések az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének első és második mondata szerinti követelményeknek és az EGBGB 247. cikke 12. §-a (1) bekezdése második mondata 2. pontjának b) alpontjában támasztott követelményeknek megfelelőnek nyilvánítják a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontja szerinti követelményekkel ellentétes szerződési feltételeket?

Amennyiben igen:

- b) Az következik-e az uniós jogból, különösen a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontjából és 14. cikkének (1) bekezdéséből, hogy az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének harmadik mondata és 247. cikke 12. §-a (1) bekezdésének harmadik mondata nem alkalmazható annyiban, amennyiben e rendelkezések az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének első és második mondata szerinti követelményeknek és az EGBGB 247. cikke 12. §-a (1) bekezdése második mondata 2. pontjának b) alpontjában támasztott követelményeknek megfelelőnek nyilvánítják a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontja szerinti követelményekkel ellentétes szerződési feltételeket?

Ha az 1) b) kérdésre nemleges választ kell adni:

- 2) A 2008/48/EK irányelv 10. cikkének (2) bekezdése szerinti, kötelezően feltüntetendő információkat illetően:
- a) Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének a) pontját, hogy a hitel típusa esetében adott esetben fel kell tüntetni, hogy kapcsolt hitelmegállapodásról van szó?

Amennyiben nem:

- b) Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének l) pontját, hogy abszolút számként kell közölni a hitelmegállapodás megkötésének időpontjában alkalmazandó késedelmi kamatlábat, legalább azonban abszolút számként kell feltüntetni az alkalmazandó referencia-kamatlábat (jelen esetben a Bürgerliches Gesetzbuch [polgári törvénykönyv, a továbbiakban: BGB] 247. §-a szerinti alapkamatlábat), amelyből hozzáadással (jelen esetben a BGB 288. §-a (1) bekezdése második mondatának megfelelően öt százalékpont hozzáadásával) számítható ki az alkalmazandó késedelmi kamatláb?

Amennyiben nem:

- c) Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének t) pontját, hogy a hitelmegállapodás szövegében közölni kell a peren kívüli panasz- és jogorvoslati eljárás igénybevételének lényeges alaki feltételeit?

Ha a fenti 2) a)–c) kérdés valamelyikére igenlő választ kell adni:

- d) Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 14. cikke (1) bekezdése második mondatának b) pontját, hogy az elállásra nyitva álló időszak csak akkor kezdődik meg, ha a 2008/48/EK irányelv 10. cikkének (2) bekezdése szerinti tájékoztatásra teljeskörűen és tartalmilag pontosan sor került, anélkül, hogy jelentőséggel bírna, hogy valamely információ hiánya vagy pontatlansága veszélyeztetheti-e a fogyasztó arra vonatkozó lehetőségét, hogy felmérje kötelezettségvállalásának terjedelmét?

Ha a fenti 1) a) kérdésre és/vagy a fenti 2) a)–c) kérdés valamelyikére igenlő választ kell adni:

- 3) A 2008/48/EK irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási joggal kapcsolatos jogvesztést illetően:

- a) Megszűnhet-e a 2008/48/EK irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási jog?

Amennyiben igen:

- b) Az elállási jognak a parlament által elfogadott törvényben szabályozandó időbeli korlátozásáról van-e szó a jogvesztés esetében?

Amennyiben nem:

- c) Szubjektív szempontból azt feltételezi-e a jogvesztésre alapított kifogás, hogy a fogyasztónak tudomása volt elállási jogának fennmaradásáról, vagy legalábbis hogy tudomásának hiánya súlyos gondatlanság értelmében véve betudható neki?

Amennyiben nem:

- d) Ellentétes-e a jogvesztésre vonatkozó szabályok jóhiszemű alkalmazásával a hitelező azon lehetősége, hogy a hitelfelvevőt utólag tájékoztathatja a 2008/48/EK irányelv 14. cikke (1) bekezdése második mondatának b) pontja alapján, és ezáltal megindíthatja az elállásra nyitva álló időszakot?

Amennyiben nem:

- e) Összeegyeztethető-e ez azokkal az állandó elvekkel, amelyekhez a német bíróság kötve van a Grundgesetz (alaptörvény) alapján, és ha igen, hogyan kell feloldania a német jogalkalmazónak a kötelező nemzetközi jogi rendelkezések és a Bíróság által megfogalmazott követelmények közötti összeütközést?

A fenti 1)–3) kérdésre adandó választól függetlenül:

- 4) Az egyesbírónak az EUMSZ 267. cikk második bekezdése szerinti, előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére való jogosultságát illetően:

Összeegyeztethetetlen-e a nemzeti bíróságoknak az EUMSZ 267. cikk második bekezdése szerinti, előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére való jogosultságával, és alkalmazhatatlan-e előzetes döntéshozatalra utaló végzések meghozatalára a Zivilprozessordnung (polgári perrendtartás) 348a. §-a (2) bekezdésének 1. pontja annyiban, amennyiben e rendelkezés előzetes döntéshozatalra utaló végzéseknek az EUMSZ 267. cikk második bekezdése alapján történő meghozatalára is vonatkozik?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

A fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2008/48 irányelv), különösen a 10. cikk (2) bekezdésének a), b), l), p) és t) pontja

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Grundgesetz (alaptörvény, a továbbiakban: GG), különösen a 25. cikk

Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (a polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény, a továbbiakban: EGBGB), a 247. cikk 3., 6., 7. és 12. §-a

Bürgerliches Gesetzbuch (polgári törvénykönyv, a továbbiakban: BGB), különösen a 242., 247., 288., 314., 355., 356b., 357., 357a., 358., 491a., 492. és 495. §

Zivilprozessordnung (polgári perrendtartás, a továbbiakban: ZPO), különösen a 348a. § (2) bekezdésének 1. pontja

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 2016. szeptember 1-jén a felperes kölcsönszerződést kötött az alperessel 21 716,33 euró összegről, amely túlnyomórészt célhoz kötötten egy gépjárműnek

egy autókereskedéstől, magáncélra történő megvásárlására szolgált. Az alperes a kölcsönszerződés előkészítésekor és megkötésekor igénybe vette az eladó közreműködését. Az eladó különösen az alperes hitelközvetítő ügynökeként járt el, és az alperes által rendelkezésre bocsátott szerződésmintákat használta. A kölcsönszerződés szerint a vételár 23 521 eurót tett ki, és a 3000 euró összegű előleg levonását követően fennmaradó 20 521 euró összegű vételárat, valamint a fennmaradó tartozás biztosítására szolgáló 1195,33 eurós egyszeri összeget kellett a kölcsönből finanszírozni.

- 2 A felek abban állapodtak meg a kölcsönszerződésben, hogy a felperesnek 47 egyenlő havi részletben és egy 12 522,60 euró összegű utolsó részletben 2020. január 15-ig kell visszafizetnie a kölcsönt. A kölcsönt 2016 szeptemberében folyósították a felperesnek. A felperes rendszeresen fizette a megállapodás szerinti törlesztőrészeket.
- 3 A kölcsönszerződéstől való elállást illetően a szerződés az alábbi tájékoztatást tartalmazza: „A hitelfelvevő szerződési nyilatkozatától 14 napon belül indokolás nélkül elállhat. A határidő a szerződés megkötésétől kezdődik, de csak azt követően, hogy a BGB 492. §-ának (2) bekezdése szerinti összes kötelező információt (például a kölcsön típusára, a tartozás nettó összegére, a szerződés időtartamára vonatkozó információt) közölték a hitelfelvevővel.” A felperes a 2019. augusztus 22-i elektronikus levelével visszavonta a kölcsönszerződés megkötésére irányuló akaratnyilatkozatát.
- 4 A felperes úgy véli, hogy az elállás érvényes, mivel az elállási határidő az elállásról szóló tájékoztatás nem egyértelmű jellege és a kötelezően feltüntetendő információk hiányos közlése miatt nem kezdődött meg. A felperes ezért az eddig megfizetett kölcsön-törlesztőrészeknek és az eladónak megfizetett előlegnek, valamint az elállást követően megfizetett törlesztőrészeknek a vásárolt jármű kiadásától számított hét napon belüli visszafizetését követeli az alperestől.
- 5 Az alperes szerint a kereset megalapozatlan, mivel mind az elállásról, mind valamennyi kötelezően feltüntetendő információról megfelelően tájékoztatta a felperest. Az elállásról szóló tájékoztatáshoz a törvény által előírt mintát használta. Az elállásra vonatkozó szerződési feltétel ezért megfelel a törvényi követelményeknek, amire tekintettel az elállási jog elévült. Az alperes ezenkívül másodlagosan azt az álláspontot képviseli, hogy a kötelezően feltüntetendő információk pontatlan közlése nem egyenértékű a hiányos információk közlésével, és az elállási határidő ezért a kötelezően feltüntetendő információk pontatlan közlése esetén is megkezdődik, legalábbis az alperes szerint az információk pontatlanságára való hivatkozás joggal való visszaélésnek minősül. Az alperes továbbá a jogvesztésre alapított kifogásra hivatkozik, mivel az elállásig mintegy három év telt el.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

- 6 A kereset eredményessége attól függ, hogy a kölcsönszerződéstől való elállás érvényes volt-e, és hogy adott esetben a hitelező hivatkozhat-e az elállási jog gyakorlásával kapcsolatos jogvesztésre és joggal való visszaélésre alapított kifogásra.
- 7 A felperes elállási nyilatkozata érvényességének egyik feltétele, hogy a BGB 355. §-a (2) bekezdésének első mondatában szabályozott, az elállásra nyitva álló kéthetes időszak az elállásról szóló értesítés időpontjában még nem telt le. A BGB 356b. §-a (2) bekezdésének első mondata értelmében azonban az elállásra nyitva álló időszak nem kezdődik meg, ha a hitelmegállapodás nem tartalmazza teljeskörűen a BGB 492. §-ának (2) bekezdése és az EGBGB 247. cikkének 6–13. §-a szerint kötelezően feltüntetendő információkat. Ilyen esetben az említett időszak a BGB 356b. §-a (2) bekezdésének második mondata értelmében csak a kötelezően feltüntetendő információk utólagos közlésekor kezdődik meg. A jelen esetben a kötelezően feltüntetendő információk hiányos közléséből kell kiindulni különösen akkor, ha az elállásról szóló tájékoztatást nem megfelelően közölték, vagy a törvény által előírt információk legalább egyikét nem teljeskörűen vagy pontatlanul tartalmazta a hitelmegállapodás.
- 8 Még ha a kölcsönös szerződéses kötelezettségek nagy részét az elállás időpontjáig teljesítették is, az elállás elvileg még jogszerű volt, mivel a német jog nem írja elő a fogyasztói hitelmegállapodásokra vonatkozó elállási jog megszűnését.
- 9 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekkel kapcsolatban a kérdést előterjesztő bíróság részletesen a következőket fejti ki:
- 10 Az 1) a) és b) kérdésről: A Bíróság a közelmúltban hozott 2020. március 26-i Kreissparkasse Saarlouis ítéletben (C-66/19, EU:C:2020:242) megállapította, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontját úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés alapján az elállásra nyitva álló határidő számításának az ezen irányelv 14. cikke (1) bekezdése második albekezdésében előírt részletes szabályait a hitelmegállapodásban világos és egyértelmű módon feltüntetendő információk között kell szerepeltetni, és hogy azzal ellentétes, ha valamely hitelmegállapodás az ezen irányelv 10. cikkében említett információk tekintetében olyan nemzeti rendelkezésre hivatkozik, amely maga is a szóban forgó tagállam jogának más rendelkezéseire való hivatkozást tartalmaz. Ezen ítéletre hivatkozva a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a jelen esetben az elállás lehetőségéről a kölcsönszerződésben közölt információ az említett ítélet értelmében vett jogellenes hivatkozást tartalmaz. Kérdéses ezért, hogy az említett ítélet következményeként elégtelennek kell-e tekinteni az elállásról szóló tájékoztatást, és elégtelen információk miatt ezért nem kezdődött-e meg az elállásra nyitva álló időszak. Ennek következményeként a felperes általi elállást érvényesnek kellene tekinteni.

- 11 Az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének harmadik mondata és az EGBGB 247. cikke 12. §-a (1) bekezdésének a kapcsolt szerződések esetében kiegészítő jelleggel alkalmazandó harmadik mondata értelmében egy hangsúlyos és egyértelmű módon az EGBGB 247. cikke 6. §-ának (2) bekezdéséhez és 12. §-ának (1) bekezdéséhez kapcsolódó 7. melléklet szerinti mintának megfelelő szerződési feltétel megfelel az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének első és második mondata, valamint 247. cikke 12. §-a (1) bekezdése második mondata 2. pontjának b) alpontja szerinti követelményeknek (ügynevezett törvényességi fikció). A jelen esetben az elállásról szóló tájékoztatás megfelel az említett mintának, és e tájékoztatást ezért a nemzeti jog alapján helyesnek kell tekinteni.
- 12 Kérdéses azonban, hogy ellentétes-e ez az álláspont a Bíróság fent említett ítéletével. A Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország; a továbbiakban: BGH) úgy vélte, hogy nem ültetheti át, és ezért nem alkalmazhatja ezt az ítélkezési gyakorlatot, mert nem értelmezheti az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének harmadik mondatát az európai joggal összhangban álló módon a jogalkotó kifejezett rendelkezésével szemben. A BGH (szövetségi legfelsőbb bíróság) véleménye szerint a rendelkezés egyértelmű szövege, értelme és célja, valamint a jogalkotási előzmények kizárják az irányelvvel összhangban álló értelmezést.
- 13 A kérdést előterjesztő bíróság számára kétséges azonban, hogy ez az álláspont összeegyeztethető-e az uniós joggal. A kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy amennyiben a nemzeti bíróság nem tud egy nemzeti rendelkezést az uniós joggal összhangban értelmezni, bizonyos esetekben köteles lehet a nemzeti rendelkezés alkalmazását mellőzni, mivel az uniós jog e tekintetben elsődlegesen alkalmazandó. A kérdést előterjesztő bíróság azonban azt is megállapítja, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata nem tisztázta teljeskörűen az elsődleges alkalmazás szempontjából releváns elveket, mivel a Bíróság ez idáig nem válaszolta meg ezt a kérdést a 2008/48 irányelvvel összefüggésben (lásd: 2016. április 21-i Radlinger és Radlingerová ítélet, C-377/14, EU:C:2016:283, 76–79. pont).
- 14 A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint a 2008/48 irányelv elsődleges alkalmazása mellett szól, hogy (6) preambulumbekzdése értelmében az irányelv célja a jól működő belső piac akadályainak felszámolása. E célt az elsődleges jogban az EUMSZ 114. cikk fekteti le. Ezenkívül a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a 2008/48 irányelv célja a fogyasztók magas szintű védelmezésének biztosítása (2019. szeptember 11-i Lexitor ítélet, C-383/18, EU:C:2019:702, 29. pont), ezt a célt pedig az elsődleges jogban az EUMSZ 12. és EUMSZ 169. cikk fogalmazza meg. E célokkal ellentétes lenne, ha olyan lényeges kérdésekben, mint a fogyasztó elállásról való tájékoztatása, el lehetne térni az irányelv követelményeitől.
- 15 A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint ezenkívül az is az elsődleges alkalmazása mellett szól, hogy a 2008/48 irányelv 10. és 14. cikke részletes rendelkezéseket tartalmaz a szerződéskötéskor a fogyasztóval közlendő információkat illetően, az irányelv 22. cikkének (1) bekezdése szerint pedig a

tagállamok nem térhetnek el e rendelkezésektől. Ha a német jogalkotó az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdése harmadik mondatának és 247. cikke 12. §-a (1) bekezdése harmadik mondatának megalkotásával tudatosan el kívánt térni e rendelkezésektől, akkor tudatosan csorbítja a 2008/48 irányelv lényegét. Ha a nemzeti jogalkotó tudatosan megkerül egy irányelvet, akkor az uniós jog általános elvei megsértésének esetéhez hasonlóan az irányelvnek alighanem közvetlen hatállyal kell rendelkeznie olyan módon, hogy az eltérő nemzeti rendelkezés ne legyen alkalmazható.

- 16 A 2) a)–c) kérdésről: a kérdést előterjesztő bíróság e kérdésekkel kapcsolatos megállapításai lényegében megfelelnek a C-187/20. sz. ügyben előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem első, 3) a) és hatodik kérdésével kapcsolatos megállapításoknak.
- 17 A 2) d) kérdésről: kérdéses, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke szerint közzendő információk nem megfelelő feltüntetése minden esetben azzal jár-e, hogy az elállásra nyitva álló időszak nem kezdődik meg, vagy ez csak a teljes mértékben hiányzó információk esetében van-e így, a pontatlan információk esetében azonban nem.
- 18 Az e kérdésre adandó válasz attól függ, hogyan kell értelmezni a 2008/48 irányelv 14. cikkének (1) bekezdését, amely szerint az elállásra nyitva álló időszak csak az irányelv 10. cikke szerinti tájékoztatást követően kezdődik meg. A kérdést előterjesztő bíróság azon álláspont felé hajlik, hogy a pontatlan információk egy tekintet alá esnek a hiányzó információkkal, mivel a fogyasztót világosan és tömören kell tájékoztatni a hitelmegállapodás megkötésekor (a 2008/48 irányelv (31) preambulumbekzdése), és az irányelv célja a fogyasztók magas szintű védelmezésének biztosítása (2019. szeptember 11-i Lexitor ítélet, C-383/18, EU:C:2019:702, 29. pont).
- 19 A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint téves az a feltevés, hogy az információ pontatlanságának alkalmasnak kell lennie arra, hogy a fogyasztót visszatartsa elállási jogának gyakorlásától, mivel a 2008/48 irányelv szövege nem tartalmaz ilyen korlátozást. Az irányelv azon célja, hogy a fogyasztót a szerződéskötéskor világosan és tömören kell tájékoztatni, egyértelműen amellet szól, hogy az irányelv 14. cikkének (1) bekezdése szerinti elállási jog mindvégig fennmarad, amíg nem tájékoztatják utólag a fogyasztót a 2008/48 irányelv 14. cikke (1) bekezdése második mondatának b) pontja és 10. cikke alapján. Csak e szigorú értelmezés révén biztosítható hatékonyan, hogy a fogyasztót ténylegesen tájékoztassák az előírt módon.
- 20 A jogvesztés problémájára vonatkozó 3) a)–e) kérdésről: a kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy a jogvesztést a német jog az ellentmondásos magatartás miatti jogellenes joggyakorlás eseteként kezeli, és a jogsértés e tekintetben a joggyakorlással való rosszhiszemű késlekedésben áll. A jogvesztés azt feltételezi, hogy a jogosultat megilleti egy jog, amelyet hosszabb időn át nem érvényesít, holott erre ténylegesen lehetősége volt, és hogy a kötelezett arra számíthatott és

számított is, hogy a jogosult nem gyakorolja jogát. Ha a jogosult immár mégis érvényesíti jogát, ez a jogosult jelenlegi magatartása és korábbi magatartása közötti ellentmondás miatt sérti a BGB 242. §-át (jóhiszeműség).

- 21 A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint kérdéses azonban, hogy alkalmazhatók-e ezek a jogvesztésre vonatkozó szabályok a fogyasztót a fogyasztói hitelmegállapodás esetében megillető elállási jogra (3) a) kérdés). A 2008/48 irányelv 14. cikke (1) bekezdése második mondatának a) és b) pontja értelmében az elállásra nyitva álló tizennégy napos időszak vagy a megállapodás aláírásával, vagy azon a napon kezdődik, amikor a fogyasztó az irányelv 10. cikke szerint megkapja a tájékoztatást, ha ez az időpont későbbi, mint a megállapodás aláírásának időpontja. Ebből az következik, hogy az elállás időben nem korlátozott, ha a fogyasztó nem kapja meg a tájékoztatást a 2008/48 irányelv 10. cikke értelmében. Az irányelv 14. cikke (1) bekezdése második mondatának b) pontjából kitűnik továbbá, hogy a hitelezőnek bármikor lehetősége van arra, hogy az irányelv 10. cikke szerinti tájékoztatás révén megindítsa az elállásra nyitva álló időszakot. Ezért kézenfekvő, hogy ez az elállási jog gyakorlására nyitva álló időszakra vonatkozó szabályozás kimerítő, és mellette nincs lehetőség az elállási jog gyakorlásának a jogvesztésre alapított kifogás révén történő időbeli korlátozására.
- 22 Ha az uniós jog alapján lehetőség van az elállási jog elvesztésére, felmerül a kérdés (3) b)), hogy szükség van-e törvényi szabályozásra a jogvesztéshez mint az elállási jog időbeli korlátozásához. A kérdést előterjesztő bíróság szerint valamely nemzeti bíróság nem hagyhat figyelmen kívül egy konkrét másodlagos jogi aktusban vagy az annak átültetését szolgáló szabályozásban foglalt egyértelmű követelményt a jóhiszeműségre hivatkozva. A német jogban ugyanis a BGB 242. §-ában foglalt általános törvényi rendelkezésen alapul a jogvesztés, amely azonban nem tartalmazza a jogvesztés konkrét tényállását. Sokkal inkább az ítélkezési gyakorlat alakítja ki ennek részleteit. A jogalap nem átlátható, mivel nincsenek meghatározva a jogvesztés lényeges feltételei, és azokat nem is egységesen ítéli meg az ítélkezési gyakorlat. Emiatt fennáll a veszélye annak, hogy a BGB 242. §-ának kiterjesztő alkalmazása révén csorbul az a német jogalkotó által tudatosan biztosított lehetőség, hogy az elállási jog határidő nélkül érvényesíthető. A kérdést előterjesztő bíróság ezért úgy véli, hogy a fogyasztót a 2008/48 irányelv alkalmazási körében megillető elállási joggal kapcsolatos jogvesztés nem alapozható az ítélkezési gyakorlatra, hanem csak a parlament által elfogadott törvényre, amely szabályozza a jogvesztés lényeges feltételeit.
- 23 Tisztázni kell továbbá, hogy szubjektív szempontból milyen uniós jogi feltételei vannak a jogvesztésre alapított kifogásnak (3) c) kérdés). A kérdést előterjesztő bíróság e kérdéssel kapcsolatos megállapításai lényegében megegyeznek a C-187/20. sz. ügyben előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem hetedik kérdésével és a C-155/20. sz. ügyben előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem negyedik kérdésével kapcsolatos megállapításoknak.

- 24 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett 3) c) kérdésre adandó nemleges válasz esetén a kérdést előterjesztő bíróság számára felmerül a kérdés, hogy ellentétes-e a jogvesztésre vonatkozó szabályok jóhiszemű alkalmazásával a hitelező azon lehetősége, hogy a hitelfeltevőt utólag tájékoztathatja a 2008/48 irányelv 14. cikke (1) bekezdése második mondatának b) pontja alapján, és ezáltal megindíthatja az elállásra nyitva álló időszakot. A kérdést előterjesztő bíróság szerint a 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése szerinti információk nem megfelelő közlése esetén a jogvesztésre alapított kifogásra eleve nem lehet hivatkozni, mivel a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a kötelezett nem hivatkozhat érvényesen a jogbiztonsággal kapcsolatos indokokra azon helyzet orvoslása érdekében, amelyet a jogosultnak a szerződéstől való elállási jogára vonatkozó információval kapcsolatos, az uniós jogból eredő követelmény teljesítésének elmulasztásával idézett elő (2013. december 19-i Endress ítélet, C-209/12, EU:C:2013:864, 30. pont; 2001. december 13-i Heininger ítélet, C-481/99, EU:C:2001:684, 47. pont).
- 25 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett 3) d) kérdésre adandó nemleges válasz esetén meg kell vizsgálni, hogy összeegyeztethető-e ez az eredmény azokkal az elvekkel, amelyekhez a német bíróság kötve van a GG alapján, és hogyan kell feloldania a német jogalkalmazónak a kötelező nemzetközi jogi rendelkezések és az uniós jogi rendelkezések közötti összeütközést (3) e) kérdés).
- 26 A jogvesztés intézménye a nemzetközi jog általános elvei közé tartozik. Ezek az általános elvek a szövetségi jog szerves részét képezik, és a GG 25. cikkének második mondata értelmében elsőbbséget élveznek a törvényekkel szemben. Azok így kötelezőek a német bíróságokra nézve.
- 27 A nemzetközi jog elismeri a jogvesztés lehetőségét. A nemzetközi jogi szakirodalomban nem vitatott mindazonáltal, hogy a joggyakorlásra jogosult félnek tudomással kell rendelkeznie a jogáról. Egyszerű tétlenség esetén a jog nem szűnhet meg. Ennélfogva valamely német bíróság csak akkor állapíthatja meg a fogyasztó elállási jogának gyakorlásával kapcsolatos jogvesztést, ha a jogosultnak tudomása volt, vagy súlyos gondatlanság miatt nem volt tudomása arról, hogy egyáltalán fennállt még az elállási joga.
- 28 Ha tehát a fogyasztói hitelmegállapodásokkal összefüggésben a fogyasztó elállási jogával kapcsolatos jogvesztésre vonatkozó uniós jogi elvek eltérnek a kötelező nemzetközi jogi rendelkezésektől, akkor a Bíróságnak a 2008/48 alkalmazásával összefüggésben tisztázni kell, hogy a nemzeti bíróságnak milyen jogi előírásokat kell figyelembe vennie ilyen normák közötti összeütközés esetén.
- 29 A kérdést előterjesztő bíróság a következőképpen foglalja össze a 3) a)–e) kérdésnek az előtte folyamatban lévő jogvita eldöntése szempontjából fennálló relevanciáját: Ha a 2008/48 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási jog gyakorlásával kapcsolatos jogvesztés

– eleve kizárt,

- vagy annak mindenesetre a parlament által elfogadott törvényen kell alapulnia,
- vagy az mindenesetre legalábbis a jogosult tudomásának súlyos gondatlanság miatti hiányát feltételezi,
- vagy az mindenesetre utólagos tájékoztatás hiányában nem következhet be,
- vagy az mindenesetre összeegyeztethetetlen a kötelező nemzetközi jogi rendelkezésekkel, ha nem áll fenn legalább a jogosult tudomásának súlyos gondatlanság miatti hiánya,

akkor az alperes a jelen ügyben nem hivatkozhat a jogvesztésre alapított kifogásra.

- 30 A negyedik kérdésről: Ez a kérdés a bírósági tanács által a jogvita eldöntésével megbízott egyesbíró arra való jogosultságára vonatkozik, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesszen a Bíróság elé. Ez a jogosultság vitatott a nemzeti jog alapján.
- 31 A kérdést előterjesztő bíróság a BGH (szövetségi legfelsőbb bíróság) két végzésére hivatkozik, amelyekben a BGH (szövetségi legfelsőbb bíróság) kifogásolta, hogy az egyesbíró a Bírósághoz való fordulás előtt nem utalta az ügyet a bírósági tanács elé az átvétel tárgyában történő döntéshozatal céljából. A BGH (szövetségi legfelsőbb bíróság) ezt az egyesbíró által elkövetett eljárási hibaként értékelte, és a GG 101. cikke (1) bekezdésének második mondatában rögzített, a törvényes bíróhoz való jog megsértésének tekintette.
- 32 2018. december 13-i Rittinger és társai ítéletében (C-492/17, EU:C:2018:1019, 30. és azt követő pontok) azonban a Bíróság hangsúlyozta, hogy az uniós jog alapján az egyesbíró a nemzeti eljárási szabályok tiszteletben tartásától függetlenül jogosult előzetes döntéshozatal iránti kérelmet előterjeszteni. Nem adott azonban a Bíróság választ arra a kérdésre, hogy alkalmazhatatlan-e az előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére való jogosultságot korlátozó nemzeti rendelkezés.
- 33 Az EUMSZ 267. cikk második bekezdésében foglalt kötelező rendelkezés alapján a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az egyesbíró nem kötelezhető arra, hogy az eljárást a ZPO 348a. §-a (2) bekezdésének 1. pontja alapján a bírósági tanács elé utalja az átvétel tárgyában történő döntéshozatal céljából, ha előzetes döntéshozatal iránti kérelemről kíván határozni, és ennél fogva a Bíróság iránymutatását kéri.
- 34 A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelemtől függetlenül a kérdést előterjesztő bíróság az arra vonatkozó lehetőségét is fenntartja, hogy adott esetben az előtte folyamatban lévő jogvitából eredő kérdéseket terjesszen a Bundesverfassungsgericht (szövetségi alkotmánybíróság, Németország) elé. Kétségei vannak ugyanis különösen az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdése harmadik mondatának és 247. cikke 12. §-a (1) bekezdése harmadik mondatának

alkotmányosságát, valamint a jogvesztés elállási jogra irányadó szabályainak alkotmányosságát és nemzetközi joggal való összhangját illetően, legalábbis ami e szabályoknak a fogyasztói hitelekre vonatkozó joggal kapcsolatos, legmagasabb szintű bírósági ítélkezési gyakorlat általi értelmezését illeti.

- 35 A kérdést előterjesztő bíróság végezetül rámutat arra, hogy a 2020. január 7-i, 2020. március 5-i és 2020. március 31-i végzésekkel általa előterjesztett kérdések, amelyek a Bíróság előtt már folyamatban lévő C-33/20. sz. ügy, C-155/20. sz. ügy és C-187/20. sz. ügy tárgyát képezik, részben megegyeznek a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem előzetes döntéshozatalra előterjesztett 2) a)–c), valamint 3) c) és d) kérdésével, amire tekintettel az ügyek egyesítését indítványozza.